

Extrémy v hnutí Nazaret

Bc. Iveta Husenicová

2006

1/13

<http://www.slovanet.sk/integra>

ÚVOD

V priebehu celých cirkevných dejín možno pozorovať vznik rozmanitých hnutí, no najmä po Druhom vatikánskom koncile (1962 – 1965) dochádza v Cirkvi k ich nebývalému rozvoju. V období prenasledovania zo strany komunistického režimu v Československu to boli práve hnutia, ktoré významnou mierou prispeli k oživeniu a udržaniu viery. Prispievali k formovaniu zreých kresťanských osobností, vedomých si vlastnej identity a svojho poslania v Cirkvi i spoločnosti. Osobitnú úlohu zohrávajú pri formovaní kresťanských rodín.

Základným cieľom hnutí je prispieť k tomu, aby sa kresťanstvo stávalo životným štýlom, kultúrou. Laici majú prostredníctvom hnutí získavať impulzy, aby boli v spoločnosti schopní viesť dialóg, obraňovať katolícku vieru a ponúkať ľudské a kresťanské hodnoty. Činnosť hnutí predstavuje široké spektrum pravidelných informačných stretnutí, letných táborov, exercícií, rozmanitých duchovných, vzdelávacích, kultúrnych, či športových podujatí. Hnutia sa aktívne podieľajú na evanjelizácii, členovia prakticky uvádzajú evanjelium do života, čo sa prejavuje napríklad v ich vzájomnej materiálnej pomoci, pri starostlivosti o výchovu detí a pri opatere starých a chorých ľudí.

Zo skúseností všeobecnej Cirkvi možno konštatovať, že hnutiam hrozí jednostrannosť a absolutizovanie vlastného hnutia ako cesty pre všetkých. Iným nebezpečenstvom najmä u starších hnutí je glorifikácia vlastnej minulosti a neprispôsobovanie sa súčasnosti a znameniam čias. K negatívnym prejavom hnutí patrí predovšetkým prejavovaný pocit exkluzivity, výnimočnosti a uzavretosť voči farskému spoločenstvu. V niektorých hnutiach dochádza k podceňovaniu duchovnej stránky človeka, čo sa prejavuje patologickými javmi, vyskytujú sa nejasnosti vo finančných a vlastníckych vzťahoch, privlastňuje sa autorita Cirkvi (www.synodabb.sk). Doposiaľ najväčšej kritike tak zo strany kňazov i laikov bolo podrobované hnutie Nazaret, ktorého činnosť bola koncom roka 2005 zakázaná.

1 História hnutia Nazaret

Spočiatku neformálne hnutie Nazaret založil saleziánsky kňaz Ján Augustín Beňo v 50-tych rokoch 20. storočia ako reakciu na snahu komunistického režimu zlikvidovať cirkev a hodnoty, ktoré prezentovala. Základ hnutia vznikol počas stretnutí J.A. Beňa s mladými ľuďmi, ktorí v ateistickom režime túžili po autentickom kresťanskom živote. Hlavnými cieľmi hnutia sa stalo pôsobenie medzi mládežou a v rodinách, neskôr aj duchovná príprava mladých mužov na kňazské povolania. Organizovali stretnutia malých spoločenstiev, štúdium biblie, s mladými ľuďmi trávili niekoľko hodín denne a neustále pre nich pripravovali športový, kultúrny a náboženský program. Významná bola úloha kňaza ako duchovného vodcu, ktorý je v pravidelnom kontakte s rodinou a usmerňuje život veriacich pomocou tzv. referovania.

V roku 1950 prichádzajú saleziáni o všetky rehoľné domy, v ktorých boli miestnosti na stretávanie sa s mládežou a tak sú tajní kňazi nútení stretávať sa s mladými tajne po bytoch. Keďže prenasledovatelia vtedajšieho režimu pátrali po veľkých stretnutiach, hľadali sa spôsoby, ako čo najviac pomôcť mládeži a deťom. Vtedy prišiel z vynikajúcou myšlienkou don Beňo, ktorej hlavné poslanstvo by sa dalo vyjadriť takto: „Keď sa nemôžem venovať deťom a mládeži, venujem sa rodičom a oni budú našimi predĺženými rukami, v prostredí vlastnej rodiny môžu byť s deťmi každý deň a môžu na nich vplývať, aby boli dobrými kresťanmi a dobrými občanmi.“ Don Beňo so skupinou saleziánov začínajú pracovať s rodinami a robia pre rodičov stretnutia v bytoch, domoch a na chatách. Pripravujú pre nich i prednášky, duchovné obnovy, duchovné cvičenia, na ktorých sa ich snažia usmerniť tak, aby čo najlepšie vychovávali svoje deti. V tom čase bola pre podobné spoločenstvá nebezpečná doba, tajná polícia nasadzovala svojich ľudí, ktorí sa mali votrieť a udať tajných kňazov. Z tohto pohľadu bola preto určitá uzavretosť skupiny nevyhnutná. Spočiatku v tomto spoločenstve vládol veľmi radostný a otvorený duch, avšak neskôr zásluhou niektorých kňazov začali do neho vnikať niektoré zvláštnosti. Toto hnutie, ktoré malo spočiatku nádherné ideály nadobúdalo postupne charakteristiky sekty (Červeň, 2005).

2 Prvky sekty v hnutí Nazaret

Uzavretý systém a veľká autorita kňazov čoskoro viedli k tomu, že kňazi si začali nárokovať na výhradné právo rozhodovať o všetkých členoch spoločenstva a o všetkých oblastiach ich života (Červeň, 2005). Život v hnutí sa v mnohom začal podobať životu v sekte, samotné hnutie vykazuje niektoré jej typické znaky:

Autoritárstvo

Život členov hnutia bol koncentrovaný okolo osoby a úlohy duchovného vodcu. Celé roky muselo byť od neho prijímané všetko bez akejkoľvek námietky alebo skúmania veci. Na prvom mieste teda nebol Pán Boh, ale hnutie a jeho duchovné vedenie. Najvyššou normou v hnutí bola jediná prijateľná odpoveď : „Áno, ujo Janko.“ (tak bol zakladateľ hnutia oslovaný). Vedenie síce ponúkalo svoje rozhodnutie alternatívnou formou: „mali by ste“, čo však znamenalo: „musíte, inak hrešíte!“. Vo vzťahu k Bohu sa nebral zreteľ na to, čo chce jedinec v živote dosiahnuť, ale iba na tzv. Božiu vôľu, ktorá však často nebola vôľou Boha, ale predstaviteľov hnutia.

Svedomie členov bolo formované zásadou, že neposlušnosť voči duchovnému vedeniu a bratskému spoločenstvu je neposlušnosťou voči Bohu. Hnutie zabsolutizovalo jednu vetu z denníka Jána XXIII. o duchovnom vodcovi: „Nedovolím si ani tú najmenšiu vec bez jeho rady alebo schválenia“. Týmto vyhlásením sa ospravedľňuje a odôvodňuje všetko. Duchovné vedenie detailne rozhodovalo o všetkom, napr. o tom, čo kúpiť do domácnosti, kde sa zamestnať, kde bývať. Istá rodina so šiestimi deťmi musela odísť zo svojho ťažko postaveného rodinného domu tam, kde to určilo spoločenstvo. Pri riadení života rodín sa kňazi odvolávali na slová z biblie, často však vytrhnuté z kontextu a interpretované doslova.

Všetkým členom sa vnucoval totalitný štýl ako životná forma. Pripomienky veriacich boli považované za ich neschopnosť plniť vôľu Boha, ktorú neomylné tlmočí vodca. Na ľudí boli kladené neúnosné požiadavky, bez povolenia nesmeli vlastniť televíziu, deti a žiaci nesmeli chodiť na plaváreň a to ani v rámci školy, žiaci a študenti museli mať na telesnej výchove iba tepláky a nie trenírky, alebo krátke rukávy, bežné podanie rúk sa neodporúčalo kvôli možnému vzniku zmyslového pokušenia. U takto vedených ľudí dochádzalo k strate individuality, potláčaniu každej osobnej iniciatívy a v konečnom dôsledku úplnej strate ich slobody.

Psychická manipulácia

Duchovné vedenie systematicky smerovalo k zlomeniu osobnosti človeka. Z dokonale vedených ľudí sa napokon stávali ľudské trosky, ktoré sa neodvážia samostatne myslieť, hovoriť, konať, ale „dobrovoľne“ vykonávajú všetko podľa pokynov duchovného vodcu. Mechanizmus spočíval

v emocionálnom a vieroučne nesprávnom naviazaní, zotročení vedeného. Keď človek urobil nejakú zlú vec, nepýta sa v duchu, čo na to hovorí jeho svedomie, ale čo na to povie duchovný vodca.

Svedomie bolo formované tvrdým psychickým nátlakom, ktorý mnohokrát viedol k zúfalstvu a následne odpadu od viery. Hnutie presadzovalo názor: „Kde je duchovné vedenie, tam svedomie musí ísť nabok!“, ktorý býval často spojený s výstižným „lebo dvom pánom sa slúžiť nedá“, alebo „do neba neprídeme za to, čo sme urobili, ale ako sme poslúchali“.

Strach bol častým motivačným prostriedkom, ktorý kňazi v hnutí radi používali, charakteristickým bolo najmä šírenie strachu z Boha. Neustále emotívne podčiarkovanie Boha ako spravodlivého sudcu a zdôrazňovanie Božej sudcovskej úlohy, viedlo k nesprávne chápaniu Boha ako vykonávateľa trestu. Hnutie bolo založené na tvrdej spravodlivosti bez milosrdnej lásky. Podľa učenia hnutia, viera je racionálne priľnutie mysle k Bohu, pričom poslúchnuť cit je slabosť a zväzda k hriechu. Prehnaná pozornosť sa venovala diablu. Hnutie neodôvodnene šírilo strach z jeho moci, pôsobenia, vplyvu a pokúšania. Ak niekto z hnutia odišiel, ostatní členovia mali zakázané ho zdravieť, nesmeli sa na neho dokonca ani pozrieť a boli nútení si myslieť, že je v ňom diabol. Podľa náuky hnutia všetci tí, ktorí z hnutia odišli konali pod vplyvom diabla. Často sa zdôrazňovalo a poukazovalo na nešťastie tých, ktorí z hnutia odišli a hnutie to interpretovalo ako trest za odchod.

Uzavretosť

Hnutie umelo a nátlakom izolovalo svojich stúpencov od každého prekážajúceho kontaktu, ktorý by mohol poskytnúť členovi iný, širší pohľad na svet a na cirkev. Bežné veci ako rádio, televízia či telefón boli zakazované. Členom hnutia nebolo odporúčané počúvať iné kazety, alebo čítať inú literatúru, ako literatúru a kazety hnutia. Mali vlastnú literatúru, napr.: Rodičia na slovíčko, Hovoríme o rodine, Slovo manželom a Boží poriadok v rodine. Hnutie malo predpísané vlastné normy a formy duchovného života, ktoré však pre ostatných zostali utajené. Hnutie malo svoje oficiálne názory, ktoré museli jeho členovia zdieľať. Nepovoľovalo sa ani samoštúdium pápežských encyklik a sledovanie inej literatúry ako literatúry hnutia. Predstavitelia hnutia sa radi odvolávali na niektoré cirkevné dokumenty, no tie ktoré neboli v ich línii odmietali a aj pre hnutie vyhovujúce dokumenty boli prijímané a podávané iba s komentárom Jána Beňa.

Kňazi z hnutia viedli separovaný spôsob života do ostatných kňazov, mali k nim rezervovaný a negatívny vzťah. Pokladali sa za iných, venovali sa len sebe a svojmu hnutiu. Separovanie bolo vlastné i verným členom hnutia, nezapájali sa do života farnosti, kam podľa bydliska patria. Ignorovali a neprijímali iných kňazov, nevytvárali spoločenstvo s inými farníkmi. Odvracali sa od sveta – od ľudí, od ich radostí, starostí i biedy. Deti z hnutia nemali dobré vzťahy s ostatnými deťmi.

Elitárstvo a výlučnosť

Hnutie sa pokladalo za výnimočnú elitu, jedinú cestu, cez ktorú sa človek dostane k Bohu. Táto osobitná radikálna cesta hnutia však nebola poskytnutá ako alternatíva, ale ako jediná správna cesta pre toho, kto chce brať svoju vieru vážne. V členoch sa pestoval istý druh pýchy, vedomie toho, že ich cesta je správna a všetky ostatné hnutia, väčšina veriacich, biskupi apod. sú na tom všelijako, pričom sa nekriticky poukazuje na ich chyby. U duchovných vodcov bolo možné pozorovať seba-chválu, tvrdili, že sú lepší než ostatní a ich cesta je tá pravá a najlepšia. Jeden z kňazov najvyššieho vedenia dokonca vyhlásil, že nikde v cirkvi sa nič nedarí, ale v hnutí sa darí všetko. Celé duchovné vedenie sa koncentrovalo na moralizovanie zamerané na izolovanie sa od širšej spoločnosti a odcudzenie svetu, pričom svetom ako takým sa opovrhovalo, akoby v ňom nebolo nič dobré.

Pre členov hnutia bolo charakteristické samospasiteľné zmýšľanie, ktorého podstata spočíva v neustálom povzbudzovaní k dobrým skutkom, akoby ich spása závisela len na nich. Častokrát to však viedlo až za hranice ľudských síl s odôvodnením, že ak ustanú, nebudú spasení. Citový, kultúrny a spoločenský život považovali za zbytočný, oberajúci o čas na konanie skutkov spásy a slúžiaci len k sebauspokojovaniu človeka.

Ideológia

Ideológia hnutia potiera rozdiel medzi zasväteným a nezasväteným životom, pričom neuznáva slobodný stav vo svete. Podľa hnutia existujú len 2 cesty a to buď manželstvo alebo zasvätený život. Členovia sa museli neustále skúmať kam patria a čo najrýchlejšie sa rozhodnúť pre jednu z týchto ciest. Na tento účel slúžili rôzne duchovné cvičenia, kde však boli účastníci vystavovaní silnému psychickému nátlaku zo strany exercitátora. Tento nerozhodnosť člena charakterizoval ako „bránenie sa Božiemu hlasu“. V účastníkoch sa vzbudzoval strach a neistota a to prostredníctvom tvrdenia, že ak sa človek rozhodne pre zlú cestu, ohrozí tým svoju spásu. Preto mnohé rozhodnutia pre kňazstvo, ktoré vzišli z takýchto duchovných cvičení neboli slobodné. Dievčatám, ktoré videli svoje poslanie v rodine sa neodporúčalo študovať. Dievča študujúce právo muselo školu ukončiť s odôvodnením, že Boh nepotrebuje diplom.

3 Hnutie a rodina

Hnutie násilným spôsobom zasahovalo do slobodnej voľby mladých ľudí pri výbere životného partnera. Kňazi si vyhradzovali právo povedať, koho si má mladý človek vziať za manžela, čo v mnohom pripomína dnes tak nebezpečne sa rozrastajúcu Moonovu sektu.

Prehnane sa zdôrazňoval hierarchický rozmer v rodine, pričom hnutie zasahovalo najmä do intímneho rodinného života manželov. Vedenie extrémne zdôrazňovalo bezmedznú podriadenosť ženy – manželky, ktorá musí muža vo všetkom poslúchať, no prvoradá je poslušnosť na manželskom lôžku. Takýto prístup vedie k úplnému zotročeniu ženy, jej absolútnemu podriadovaniu sa názorom, predstávam, spôsobom a záujmom muža. V prípade, že sa v rodine niečo nedarilo, dôvod sa ihneď hľadal v neposlušnosti ženy. Proklamovanou hlavou rodiny však nebol v konečnom dôsledku muž, ale duchovné vedenie, vodca dokonca často určoval, ako má vyzerat' intímny život manželov. Druhým extrémom bolo nekontrolovateľné plodenie detí, pretože hnutie propagovalo „plodnosť do krajnosti“. Príčinou bolo neprimerané zdôrazňovanie dôležitosti cieľa manželskej lásky, ktorým je plodenie, vzájomné obohacovanie lásky je druhoradým cieľom. Sexualita bola spájaná len s mnohopočetným rodičovstvom. Bez ohľadu na fyzické, psychické, ekonomické, či sociálne problémy ženy a rodiny neboli manželia oprávnení oddialiť, alebo nemať ďalšie dieťa. Rozumné zvažovanie sa považovalo za nedostatok viery, nedôvera a neochota prijímať deti. Manželský život v hnutí bol teda životom nadmernej a zbytočnej zdržanlivosti, alebo životom rezignovanej ženy plodiacej jedno dieťa po druhom

Výchova detí v rodinách hnutia bola veľmi problematická, najmä ak rodičia svoje deti pre hnutie vnútorne nezískali. Nútením k tomu, aby sa deti riadili zásadami hnutia, bazírovaním na nepodstatných veciach, neprimeraná prísnosť, nedôvera voči vlastným deťom, autoritatívne zásahy a nerešpektovanie ich individuality viedli u detí k vypestovaniu vzdoru, nedôvere a nechuti. Výsledkom bolo odmietanie členstva v akomkoľvek spoločenstve, zníženie autority rodičov i Cirkvi. Výchovné problémy u týchto detí majú i učitelia a vychovávatelia v školách, pretože sa ťažko začleňujú do kolektívu. Prirodzené spoločenstvo im je cudzie, nechápu jeho pravý význam, nevedia sa nadchnúť pre spoločnú vec, vyhýbajú sa spoločným výletom či táborom. Bývajú nervózne, trpia individualizmom, samotou a ostatní ich odmietajú.

Hnutie systematicky rozbíjalo prirodzené vzťahy a nahrádzalo rodinu. Pracovalo na odcudzení sa rodinným príslušníkom, násilne vytrhávalo svojich členov zo vzťahov s rodičmi a príbuznými, ktorí boli považovaní za rušiteľov jednoty s Bohom a obtiaž duchovného rastu. Od svojich členov vyžadovali presťahovanie sa a odlúčenie od rodiny, za čo im bolo sľubované Božie požehnanie. Rodičia

a príbuzní boli odsúvaní duchovnou rodinou. V istom prípade bolo dievčaťu doporučené, aby sa tajne presťahovala od svojej rodiny do iného mesta. Žila teda vo veľkomeste, bola nezamestnaná, nebola poistená a nemala žiaden príjem. Nemohla sa však ísť prihlásiť ani na úrad práce, aby rodičia nezistili pobyt a adresu vlastnej dcéry. Jej otec ťažko ochorel, ona ho však nemohla ísť navštíviť, nemohla sa mu ozvať, dokonca mu nemohla poslať ani pohľadnicu.

Po pretrhnutí všetkých vzťahov s príbuznými vzniká nezdravé sektárske naviazanie na spoločenstvo a otrocká závislosť na ňom.

Spovede

V hnutí sa pestovala veľká citlivosť v otázkach šiesteho prikázania, čiže sexuálneho života. Jeho vysvetľovanie a zachovávanie bolo doslova deptanie ľudí, aj drobný prehrešok sa považoval za ťažký hriech. Sexualita bola hlavnou témou kázni a veľký dôraz na ňu sa kládol i na spovediach. Pri nich mali spovedníci nevhodný postup, kládli intímne otázky, žiadali hovoriť podrobnosti, čo u spovedajúceho sa vytváralo dojem, akoby ani iné hriechy neexistovali. Vo väčšine prípadov bola vina za prehrešok zvaľovaná výlučne na ženy. Spovedajúci sa bývali zahanbení, znechutení, často-krát odmietali ísť na ďalšiu spoveď, alebo išli k inému spovedníkovi. V hnutí však neexistovala takmer žiadna sloboda pri výbere spovedníka.

Členovia sa stretávali i pri tzv. referovaní, čo možno označiť za verejné spovede. Členovia boli donútení verejne hovoriť o súkromných a intímnych veciach. I keď je to násilné a zahanbujúce, najmä ak sa hovorí o otázkach sexuálneho života, hnutie tento prístup odôvodňovalo tým, že spoločenstvo musí poznať problémy svojich členov, aby mohlo za nich a za vyriešenie ich problémov intenzívnejšie modliť. Tiež to malo prispievať k budovaniu čnosti, pokory a poslušnosti Bohu, no najmä bezvýhradnej poslušnosti k duchovnému otcovi, ktorý mal patent na pravdu.

4 Odchod z hnutia

Spôsobov, akým členovia odchádzali z hnutia bolo niekoľko, najčastejšie však bývali z hnutia vyhodení. Jedni preto, že nedokázali niesť bremeno hnutia, iní preto, lebo odmietli poslúchať prehnaneho duchovného vodcu, ďalší preto, že hnutie kritizovali, i keď s tým najlepším úmyslom. Práve kritici boli z hnutia vylúčení nešetrným a veľmi tvrdým spôsobom – dostali strohý list a vrátené kľúče. Každý člen je však pred odchodom varovaný, že opustením hnutia sa vystavuje ohrozeniu svojej spásy. Podľa hnutia všetci tí, ktorí z neho odišli konali pod vplyvom diabla a tak sa k nim treba aj správať. Ostatní členovia boli nútení okamžite prerhnúť všetky kontakty s odídenými. Hnutie trvalo na absolútnom ignorovaní „zradcov“, nebol dovolený žiaden kontakt s nimi, zakázané boli pozdravy na ulici.

Bývalí členovia ťažko nachádzajú cestu späť k rodine, pretože prerhli s nimi všetky putá a niektoré sú už definitívne zničené. Ten kto odišiel často zostáva sám, izolovaný jednak od diania v Cirkvi, ale i pokrvnej rodiny a všetkých dovtedajších známych. Tento traumatizujúci stav často umocňuje i to, že u iných sú naďalej považovaní a odmietaní ako „beňovci“. Ak nemajú pomoc, stávajú sa zatrpknutými kritikmi a prechádzajú do opačných extrémov.

Takéto formy prepustenia z hnutia sú pociťované ako veľká nespravodlivosť, vedie neraz k vnútorným zraneniam a niekedy i k psychickým poruchám. Viacerí lekári referovali o prípadoch psychických narušení, ktoré boli spôsobené neľudským vedením v hnutí. Pacienti boli zaťažení rozpoltenosťou, nesústredenosťou, nervozitou a smútkom. Po takejto psychickej rozorvanosti, bolesti a stresoch hrozí strata viery a neraz dochádza aj ku strate zmyslu života.

6 Zrušenie a zákaz činnosti

Po páde komunistického režimu sa hnutie Nazaret uchádzalo o cirkevné schválenie. Keď biskupi overovali pôsobenie hnutia, popri kladnom hodnotení sa vyskytli i kritické pripomienky. Teologická komisia Konferencie biskupov Slovenska spísala 1. októbra 2002 pripomienky v dokumente Výhrady voči hnutiu Nazaret, v ktorom hnutiu vyčíta napríklad silné autoritatívne prvky, prílišné zdôrazňovanie úlohy duchovného vodcu, selektívny prístup k cirkevným dokumentom, izoláciu od veriacich, ktorí nie sú členmi hnutia a podobne. V auguste 2004 bolo zvolané plenárne zhromaždenie kňazov hnutia Nazaret a na základe pripomienok Pápežskej rady pre laikov im dal banskobystrický biskup Baláž usmernenia. Podľa nich sa malo do 5 rokov uskutočniť vnútorné ozdravenie hnutia, inak by Nazaret cirkevné schválenie nezískal. Don Beňo však nevydržal ani 3 mesiace a v priamom rozpore s osobnými dohovormi zarážajúcim spôsobom dňa 7. novembra 2004 osobným listom vylúčil z kňazského združenia a z hnutia 14 kňazov vrátane hlavného zodpovedného a dve tretiny hlavnej rady, právoplatne zvolenej podľa stanov. Boli to práve tí kňazi, ktorí sa snažili realizovať pripomienky Pápežskej rady pre laikov.

Dekrétmi banskobystrického biskupa Rudolfa Baláža bolo vykonávanie všetkých foriem apoštolátu členmi hnutia, ich zakladateľ a ich vedenia na území Banskobystrickej diecézy zakázané a samostatným dekrétom bolo 17.1.2005 hnutie Nazaret zrušené (www.tkkbs.sk/).

Biskupi Konferencie biskupov Slovenska na plenárnom zasadnutí, konanom dňa 9.11.2005 na Donovaloch vydali vyhlásenie (príloha), v ktorom jednohlasne vyjadrujú nesúhlas s činnosťou hnutia Nazaret a Betánia na území katolíckych diecéz. (www.tkkbs.sk/).

Záver

Bol Nazaret hnutím, ktoré prispievalo k formovaniu zrelých kresťanských osobností, alebo spoločenstvom, ktoré práve naopak malo na svojich členov deštruktívny vplyv? Odpoveď na túto otázku nie je ľahká. Podľa bývalých členov malo hnutie Nazaret najmä na začiatku mnoho pozitívnych stránok. Mnohí za jeho najväčší prínos považujú nasmerovanie pri hľadaní viery, duchovný program, denné rozjímanie, výchovu k večnému hodnoteniu, spoločné modlitby v rodine. Ľudí to neustále nútilo prehodnocovať svoj život a nedat' sa stiahnuť k materiálnym starostiam. Ďalším pozitívom bolo spoznávanie ľudí s rovnakým zmýšľaním i obetavých kňazov, ktorí rodinám pomáhali a podporovali ich. Bola to vlastne prvá konkrétna pomoc cirkvi rodinám u nás. Kladne možno hodnotiť i ochotu jednotlivých členov vzájomne si pomáhať (Kolková, 2005).

I kritici priznávajú hnutiu pozitívne pôsobenie najmä počas totalitného režimu a úprimnú túžbu po autentickom kresťanskom živote. Nazaret sa snažil uskutočňovať to, k čomu cirkev vyzýva veriacich: osobný vzťah k Biblii, život v spoločenstve, skromnosť, meditáciu, orientáciu na rodinu, ochotu riadiť sa kresťanskými zásadami napriek riziku nepochopenia (Gáliš, 2005).

Ďalším prínosom hnutia bola i duchovná literatúra, ktorej bolo v období jeho vzniku a nasledujúcich desaťročiach nedostatok. Kolovali po celom Slovensku, formovali rehoľníkov a kňazov v seminároch. V tom čase to bolo niečo, čo bolo naozaj moderné, čo malo vietor v plachtách (Kolková, 2005).

Dobre myslená idea stroskotala na konkrétnych ľuďoch. Niektorí kňazi netransparentne nakladali s peniazmi, ozývali sa hlasy, že polovicu výnosu farských zbierok odvádzali na svoje ciele, nákupy drahých áut a dovolení. Nemožno tvrdiť, že všetci kňazi hnutia sa dopúšťali všetkých týchto chýb, v hnutí existovala dobrá vôľa i obetavosť. Nedostatky však boli tak rozšírené a vážne, že sa stali charakteristikou hnutia – hnutia s charakteristickými prvkami sekty.

Príloha

KONFERENCIA
BISKUPOV
SLOVENSKA

Donovaly, 9. 11. 2005

Vyhlasenie / Dichiarazione

Svojim podpisom diecézni biskupi Slovenska vyjadrujeme svoj nesúhlas s činnosťou Hnutia Nazaret a Betánia na území našich diecéz.

I vescovi diocesani della Slovacchia sottoscritti vogliamo esprimere il nostro dissenso riguardo ad'attività del movimento Nazaret e Betania sul territorio delle nostre diocesi.

J.E. Mons. Ján Sokol, Bratislava-Trnava	+ Ján Sokol
J.E. Mons. Alojz Tkáč, Košice	+ Alojz Tkáč
J.E. Mons. František Tondra, Spišská Kapitula	+ František Tondra
J.E. Mons. Eduard Kojnok, Rožňava	+ Eduard Kojnok
J.E. Mons. Rudolf Baláž, Banská Bystrica	+ Rudolf Baláž
J.E. Mons. Viliam Judák, Nitra	+ Viliam Judák
J.E. Mons. František Rábek, Vojenský ordinár	+ František Rábek
J.E. Mons. Ján Babjak, Eparchia Prešov	+ Ján Babjak
J.E. Mons. Milan Chautur, Exarchát Košice	+ Milan Chautur

Kapitulská 11, P. O. Box 113, 814 99 Bratislava, Slovensko; <http://www.kbs.sk>; e-mail: kbs@kbs.sk
Tel.: 02/544 35 234; 544 35 839. Fax: 02/544 35 913

Použité zdroje

Pri spracovaní príspevku boli použité súkromné zdroje, za ktoré ďakujem mojim priateľom duchovným a ďalšie zdroje:

1. ČERVENĚ, J. 2005. Beňovci – hnutie či sekta?. <http://cerven.blog.sme.sk/>
2. GÁLIS, V. 2005. Prípád „beňovci“. <http://www.tyzden.sk/printart.php?>
3. KOLKOVÁ, T. 2005. Hnutie Nazaret pochovali vlastné extrémny. In: *Rozmer, Časopis pre kresťanskú duchovnú orientáciu*, roč. VIII, 2005, č. 2
4. KOLKOVÁ, T. 2005. Hnutie Nazaret Viac škody ako osohu?. In: *Zrno, Kresťanský týždenník pre mladých duchom*, 2005, č. 9
5. www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20051116010
6. www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=2005012014
7. www.synodabb.sk/view.php?cisloclanku=2004111303)